

RICH DAD™

Od autora
bestselleru
Bohatý otec,
chudobný otec

MOTÝL

BIZNIS 21. STOROČIA

Robert T. Kiyosaki

S Johnom Flemingom a Kim Kiyosakiovou

ROBERT T. KIYOSAKI

BIZNIS

21. STOROČIA

ROBERT T. KIYOSAKI

BIZNIS

21. STOROČIA

VYDAVATELSTVO MOTÝL

Copyright © 2011 by CASHFLOW Technologies, Inc.

This edition published by arrangement with Rich Dad Operating Company, LLC.

Translation © Milivoj Voltner 2011

Design © Motýľ design 2011

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2011

ISBN: 978-80-89482-46-7

Venovanie

Túto knihu venujem tým miliónom z vás, ktorí sa práve nachádzate na križovatke života – ľuďom, ktorých zasiahla súčasná ekonomická kríza, ktorí sa cítia bezmocní a nevedia, ako zabezpečiť svoju finančnú budúcnosť. Chceme, aby ste vedeli, že práve teraz, bez ohľadu na to, ako sa cítite, je to najlepšie obdobie prevziať kontrolu nad svojou budúcnosťou. Celý svoj život som strávil tým, že som učil ľudí, ako získať finančnú slobodu, a viem, že táto kniha, ako aj tie ostatné zo série *Bohatý otec*, vám poskytnú potrebný náhľad na vytvorenie a udržanie si bohatstva pre nasledujúce roky. Keď raz pochopíte pravdu o tom, ako peniaze pracujú pre vás a aké príležitosti na vás čakajú v 21. storočí, budete schopní začať si budovať život, po akom túžite.

Obsah

Podakovanie	8
Úvod	9

Prvá časť:

Prevezmite kontrolu nad svojou budúcnosťou

1. Pravidlá sa zmenili	15
2. Všetko zlé je na niečo dobré	23
3. Kde sa nachádzate?	31
4. Vaše kľúčové finančné hodnoty	37
5. Prístup podnikateľa	45
6. Je čas prevziať kontrolu	51

Druhá časť:

Jeden podnik – osem aktív, ktoré vám vytvoria bohatstvo

7. Moje roky v podnikaní	61
8. Nejde o príjem: ide o aktíva, ktoré generujú príjem	69
9. Aktívum č. 1: Ozajstné vzdelanie v oblasti podnikania	75
10. Aktívum č. 2: Užitočná cesta osobného rastu	83
11. Aktívum č. 3: Okruh priateľov, ktorí s vami zdieľajú spoločné sny a rovnaké hodnoty	93
12. Aktívum č. 4: Sila vašej vlastnej siete	97

13.	Aktívum č. 5: Duplicita a škálovateľnosť podnikov	105
14.	Aktívum č. 6: Jedinečné vodcovské schopnosti	113
15.	Aktívum č. 7: Mechanizmus ozajstného tvorenia bohatstva.....	121
16.	Aktívum č. 8: Veľké sny a schopnosť premeniť ich na skutočnosť	129
17.	Biznis, v ktorom excelujú ženy od Kim Kiyosakiovej..	137

Tretia časť:

Vaša budúcnosť sa začína teraz

18.	Vyberajte s rozumom a rozvahou	151
19.	Čo je na to potrebné	161
20.	Žiť naplno	173
21.	Biznis 21. storočia.....	179

O autoroch	185
------------------	-----

Podakovanie

Chcel by som poďakovať svojej žene Kim za jej trvalú lásku a podporu, rovnako aj všetkým členom tímu *Bohatého otca*, ktorí mi pomáhajú odovzdávať posolstvo finančného vzdelávania ľuďom na celom svete.

Moje poďakovanie patrí aj Johnovi Flemingovi za jeho neoceniteľnú pomoc v oblasti sieťového marketingu a Stuartovi Johnsonovi, Reedovi Bilbrayovi a celému kolektívu VideoPlus za ich asistenciu pri tvorbe tejto knihy.

Napokon by som chcel poďakovať Johnovi Davidovi Mannovi a J. M. Emmertovi za ich zručnosť a nadšenie, akým prispeli k tomuto projektu.

Úvod

Ekonomika je v troskách a vaše zamestnanie v ohrození – ak ešte stále nejaké máte. A viete, že toto hovorím už roky?

Pre mnohých, ktorí to počuli, to znamenalo globálny finančný kolaps. Táto kniha však nie je o tom, ako alebo prečo všetko pomaly, ale isto smeruje do záhuby. Je o tom, ako sa tieto zlé správy nakoniec ukážu ako veľmi dobré – pokiaľ viete, čo s nimi máte urobiť.

O podnikaní som sa naučil od dvoch ľudí: môjho otca, ktorý bol veľmi vzdelaný, vysokopostavený štátny zamestnanec, a od otca môjho najlepšieho priateľa, ktorý ledva ukončil základnú školu, a ktorý sa vypracoval vďaka vlastným schopnostiam na miliónára. Môj vlastný otec sa po celý život boril s finančnými problémami a s tým málom, čo za celé roky tvrdej práce mohol ukázať, aj zomrel, zatiaľ čo otec môjho najlepšieho priateľa sa stal jedným z najbohatších mužov na Havaji.

Spomínam na týchto dvoch mužov ako na svojho „chudobného otca“ a „bohatého otca“. Svojho skutočného otca som veľmi miloval, obdivoval som ho a sľúbil som si, že pomôžem toľkým ľuďom koľkým sa len bude dať, aby sa vystríhali útrap nedôstojného poníženia a neúspechu, aký sužoval môjho otca na jeho ceste životom.

Po mojom odchode z domu som nadobudol bohaté životné skúsenosti. Slúžil som ako pilot na palube materskej lietadlovej lode vo Vietname a pracoval som i pre firmu Xerox, kde som začínal ako ich najhorší predajca a odchádzal odtiaľ po štyroch rokoch ako ten najlepší. Po skúsenostiach v tejto firme som vybudoval viacero medzinárodných podnikov v hodnote niekoľkých miliónov dolárov a mohol tak odísť do dôchodku vo veku 47 rokov

a venovať sa svojim záľubám – naučiť druhých, ako vybudovať bohatstvo a prežiť svoj vysnívateľný život, namiesto toho, aby sa zmierili s priemernosťou a mrzuto rezignovali.

V roku 1997 som o svojich skúsenostiach napísal tenkú knižočku. Zrejme som musel udrieť na citlivú strunu, prinajmenšom niekoľkým čitateľom: kniha *Bohatý otec, chudobný otec* dosiahla vrchol rebríčka najpredávanejších bestsellerov na zozname *The New York Times*, na ktorom sa udržala viac ako štyri roky a je stále považovaná za „najlepší bestseller z oblasti biznisu všetkých čias“.

Odvtedy som vydal už celý rad kníh z edície *Bohatý otec*, a hoci každá z nich zameriava svoju pozornosť na iný problém, všetky odovzdávajú rovnaké posolstvo ako tá prvá: posolstvo, ktoré leží aj v samotnom srdci knihy, ktorú práve držíte v rukách:

Prevezmite zodpovednosť za svoje financie – alebo si navyknite prijímať nariadenia po zvyšok vášho života. Buďte pánom svojich peňazí, alebo ich otrokom. Je to vaša voľba.

Mal som v živote neuveriteľné šťastie, že som nadobudol skúsenosti a spoznal učiteľov, ktorí mi ukázali, ako vybudovať ozajstné bohatstvo. Vďaka tomu som mohol odísť do dôchodku bez akejkoľvek nutnosti ešte niekedy pracovať. Dovtedy som pracoval na tom, aby som zaistil budúcnosť pre svoju rodinu. Odvtedy pracujem na tom, aby som pomohol zaistiť tú *vašu*.

Posledných desať rokov som zasvätil svoj život tomu, aby som našiel čo najefektívnejší a najpraktickejší spôsob, ako pomôcť ľuďom zmeniť ich život v 21. storočí tým, že ich naučím, ako naozaj zbohatnúť. V sérii kníh z edície *Bohatý otec* sme spoločne s mojimi partnermi opísali veľa rôznych typov a foriem podnikania a investovania. Počas týchto rokov intenzívneho výskumu som však objavil jeden konkrétny model podnikania, o ktorom som presvedčený, že ponúka tú najväčšiu nádej pre obrovské množstvo ľudí – je o tom, ako získať kontrolu nad svojím finančným životom, svojou budúcnosťou a vlastným osudom.

Ešte jedna vec. Keď hovorím o *ozajstnom* bohatstve, nemyslím tým peniaze samotné. Peniaze sú len časťou, ale netvorí celok. Budovanie ozajstného bohatstva je v rovnakej miere o tom, *kto* ho buduje, ako aj o tom, *čo* sa buduje.

V tejto knihe vám chcem ukázať, prečo potrebujete vybudovať vlastný podnik a aký typ podniku by to presne mal byť. Nejde len o zmenu typu podniku či podnikania, do ktorého ste zainteresovaní, ale je to aj o zmene vás samých. Dúfam, že sa mi podarí ukázať vám, ako nájsť to, čo potrebujete na vybudovanie skvelého podniku, ale aby váš podnik rástol, musíte rásť aj vy.

Vitajte v biznise 21. storočia.

PRVÁ ČASŤ

PREVEZMITE KONTROLU NAD
SVOJOU BUDÚCNOSŤOU

Prečo potrebujete mať vlastný podnik

Pravidlá sa zmenili

Žijeme v ťažkej dobe. Za posledné roky sa na nás nepretržite valí záplava strachu a paniky, či už z headlinov, zasadacích miestností, alebo keď sedíme doma za kuchynským stolom. Globalizácia, subdodávateľské vzťahy, znižovanie počtu zamestnancov, zhabania majetku, rizikové hypotéky, swapy kreditného zlyhania, Ponziho schémy, fiaska na Wall Street, recesia... jedna zlá správa za druhou.

Počas prvých mesiacov roku 2009 sa počet prepustených ľudí z dôvodu zastavenia prevádzky vyšplhal na štvrt' milióna každý mesiac. V závere roka 2009 nezamestnanosť dosiahla hranicu 10,2 percenta a stále rástla, pričom s podzamestnanosťou (situácia, keď napr. pracovné miesto nezaniklo, ale pracovná doba a príjem sa dramaticky znižujú) to bolo ešte horšie. Prudký pokles zárobkovej činnosti je ako pustošiaca epidémia, voči ktorej je imúnnych iba málo ľudí. Od riadiacich pracovníkov a stredných manažérov cez administratívnych pracovníkov a bankárov, až po drobných obchodníkov a bežných robotníkov – tí všetci sú v ohrození. Dokonca aj zdravotnícky priemysel, doposiaľ považovaný za bezpečnú zónu zamestnanosti, dnes prepúšťa vo veľkom.

Podľa prieskumu denníka USA Today z roku 2009, 60 percent amerických voličov uviedlo, že súčasnú ekonomickú situáciu vnímajú ako najväčšiu krízu svojho života.

Na jeseň roku 2008 prišlo množstvo ľudí o polovicu – ak nie viac – hodnoty svojich dôchodkových portfólií. Trh s nehnuteľnosťami sa zrútil. To, na čo sa ľudia spoliehali ako na svoje stabilné a spoľahlivé aktíva, sa napokon ukázalo také stabilné ako vodná para nad vriacim hrncom. Istota zamestnania je už dávno preč, je to záležitosť minulosti. Podľa prieskumu denníka *USA Today* z roku 2009, 60 percent amerických voličov uviedlo, že súčasnú ekonomickú situáciu vnímajú ako najväčšiu krízu svojho života.

Toto všetko už, pochopiteľne, viete. Ale je tu niečo, čo možno neviete: *žiadna z týchto správ nie je **skutočnou** novinkou*. Prirodzene, musela prísť až závažná ekonomická kríza, aby sa ľudia zobudili a pripustili fakt, že ich živobytie je ohrozené. Ale váš finančný príjem sa nedostal do ohrozenia zo dňa na deň – bol ohrozený *vždy*.

Väčšina americkej populácie žije už celé roky na okraji priepasti medzi solventnosťou a mizinou a spolieha sa na jednu či dve nasledujúce výplaty, aby pokryla svoje mesačné výdavky, pričom mnohí majú k dispozícii iba tenučké vrecko s usparenými peniazmi – ak vôbec nejaké vrecúško majú. Taký mesačný príjem sa nazýva „výmena času za peniaze“ a počas recesie je to ten *najmenej* spoľahlivý zdroj príjmu, aký existuje. Prečo? Pretože keď počet zamestnaných ľudí začne klesať, zníži sa zároveň množstvo disponibilných peňazí v obehu, potrebných na zaplatenie vášho času.

Ja som vám to hovoril

Nechcem byť ako ten „ja-som-to-hovoril“ generál po bitke, ale... *ja som vám to hovoril*.

A hovorím to roky: už viac neexistuje nič také ako zaručená istota zamestnania. Z korporáčnej Ameriky sa stala skostnatená spoločnosť 20. storočia, ktorá sa trasie na pokraji vyhynutia a jediná možnosť, ako si zaistiť ozajstnú bezpečnú budúcnosť, je prevziať nad vlastnou budúcnosťou kontrolu.

Toto som napísal v roku 2001 v knihe *Škola biznisu pre ľudí, ktorí radi pomáhajú druhým*:

Podľa môjho názoru Spojené štáty a mnohé západné krajiny čelia prichádzajúcej finančnej pohrome, spôsobenej zlyhaním nášho vzdelávacieho systému, neschopnému poskytnúť reálny a adekvátny program finančného vzdelávania študentom.

V tom istom roku som v rozhovore pre *Nightingale-Conant* povedal:

Ak si myslíte, že podielové fondy tu majú byť pre vás, ak chcete stavať hoci aj svoj život na vzostupy a pády trhu cenných papierov, potom je to vaša penzia, na čo staviate. Čo sa stane, ak trh cenných papierov stúpa a potom opätovne padne, práve keď budete mať 85 rokov? Nemáte žiadnu kontrolu. Nehovorím, že podielové fondy sú zlé. Ja len hovorím, že nie sú bezpečné a nie sú prezieravé; svoju finančnú budúcnosť by som na ne nestavil.

Ešte nikdy v dejinách nestavilo toľko ľudí svoje dôchodky na burzový trh. To je šialené! Veríte, že systém sociálneho zabezpečenia sa o vás postará? Potom takisto veríte na veľkonočného zajačika.

V jednom z ďalších interview v marci 2005 som uviedol:

Najväčšou silou papierových aktív je ich likvidita – a zároveň je to aj ich najväčšia slabina. Všetci vieme, že sa blíži ďalší pád trhu, a to nás opäť zničí. Tak prečo by sme sa mali nechať zničiť a dopustiť to?

Takže čo sa vlastne stalo? Prišiel ďalší pád trhu, ktorý úplne zničil množstvo ľudí. Prečo? Lebo vyšli najavo naše zvyky a mentalita.

V roku 1971 prišla americká ekonomika o svoj zlatý štandard. Stalo sa to, mimochodom, bez súhlasu Kongresu, ale podstatné je, že sa to stalo. Prečo je to dôležité? Pretože nám to prečistilo cestu,

aby sme mohli začať tlačiť čoraz viac peňazí. Tak veľa, koľko sme len chceli, čo viedlo k znehodnoteniu meny.

Táto zmena reality otvorila bránu pre najväčší ekonomický boom v dejinách. Počas nasledujúcich 35 rokov americká stredná vrstva doslova explodovala. Ako dolár stratil svoju hodnotu a ako sa trhovú cenu nehnuteľného majetku a ostatné aktíva nafúkli, stali sa z obyčajných ľudí milionári. Odrazu bol úver dostupný komukoľvek, kedykoľvek, kdekoľvek a počet kreditných kariet rástol ako huby po daždi. Aby splatili tieto kreditné karty, začali Američania používať svoje domácnosti ako bankové automaty – refinancovanie a pôžičky, pôžičky a refinancovanie. Napokon, hodnota nehnuteľností ide vždy hore, nemám pravdu?

Omyl. Do roku 2007 sme do tohto teplovzdušného finančného balónu napumpovali, koľko sa len dalo – a balón sa opäť zrútil na zem. A neboli to len Lehman Brothers a Bear Stearns, ktorí padli. Milióny ľudí prišli o svoje 401(k) plány, o dôchodky aj zaistenie.

Počet ľudí žijúcich oficiálne pod hranicou chudoby prudko vzrastá a zvyšuje sa počet ľudí pracujúcich vo veku vyše 65 rokov.

V 50-tych rokoch, keď bol General Motors (GM) najmocnejšou korporáciou v Amerike, sa v tlači objavil výrok prezidenta GM, ktorý sa neskôr zmenil na slogan a ktorý platil po dlhé desaťročia: „Kam smeruje GM, tam smeruje národ.“ Nuž, vážení, to vonkoncom nemusí byť dobrá správa, pretože tam, kam GM smerovala v roku 2009, bolo do konkurzu. Ešte toho leta začal napríklad štát Kalifornia splácať svoje účty formou tzv. IOU (dlžobné úpisy) namiesto v hotovosti.

Práve v dnešnej dobe celkové percento Američanov, ktorí vlastnia domy, klesá. Zhabanie majetku pre neplatenie hypotéky dosiahlo rekordný počet. Klesá počet príslušníkov strednej vrstvy, úspory

na sporiteľných účtoch sú nižšie, ak vôbec nejaké sú, a zadlženosť rodín je vyššia. Počet ľudí žijúcich oficiálne pod hranicou chudoby prudko vzrastá a zvyšuje sa počet ľudí pracujúcich vo veku vyše 65 rokov. Počet konkurzných konaní sa vyšplhal do závratných výšok a značné množstvo Američanov nemá ani zďaleka dostatok finančných prostriedkov na dôchodok.

Upútali všetky tieto zlé správy vašu pozornosť? Istotne áno, a nie ste jediní. Američania vo všetkých štátoch konečne prestali reinvestovať a driemať. Skvelé! Konečne ste sa zobudili do reality, a tá vonkoncom nie je príjemná. Poďme sa teda bližšie pozrieť, čo to všetko v skutočnosti znamená – a čo s tým môžete urobiť vy.

Je nové storočie

Keď som bol ešte dieťa, moji rodičia ma učili rovnakú riekanku, akú pravdepodobne učili aj vás: choď do školy, usilovne sa uč a získaj dobré známky, aby si zohnal stálu, dobre platenú prácu s výhodami – a tá sa o teba postará.

Avšak to je myslenie priemyselného veku, a my už v priemyselnom veku nie sme. Vaša práca sa o vás *nepostará*. Vláda sa o vás nepostará, *nikto* sa o vás nepostará. Je nové storočie a pravidlá sa zmenili.

Moji rodičia verili na istotu zamestnania, vyplácanie dôchodku, na systém sociálneho zabezpečenia a Medicare (systém zdravotného poistenia). To sú už prežité, zastarané predstavy z obdobia, ktoré je preč. Dnes znie istota zamestnania ako vtip a predstava celoživotnej práce v jednom jedinom podniku – ideál tak hrdo presadzovaný spoločnosťou IBM v čase jej najväčšieho rozmachu – je rovnako zastaraná ako písací stroj.

Mnohí ľudia sa nazdávali, že ich 401(k) penzijné plány nepri-nášajú nijaké riziko. Áno, tieto plány boli chránené tzv. blue-chip akciami (akcie prvotriednych spoločností – pozn. prekl.) a otvorenými investičnými fondmi, tak kde sa potom stala chyba? Ako sa ukázalo, chyba sa môže stať *vždy* a *všade*. Dôvod, prečo